

AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ

BAKANLAR KOMİTESİNİN ÜYE DEVLETLERE VELAYET SORUMLULUĞU HAKKINDA VERDİĞİ¹

TAVSİYE KARAR No. R (84) 4

(28 Şubat 1984'te yapılan 367. Bakan Yardımcıları
toplantısında Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilmiştir.)

Avrupa Konseyi Tüzüğü Madde 15.b hükümleri kapsamında Bakanlar Komitesi,

Avrupa Konseyinin amacının diğerlerinin yanında hukuki konularda ortak kuralların benimsenmesinin desteklenmesi aracılığıyla üyeleri arasında daha güçlü birliğin sağlanması olduğunu göz önünde bulundurarak;

Çocuğun kişiliğini ve gelişimini desteklemek ve ebeveynler arasında hukuki eşitliği temin ederken çocuğun kişiliğini, maddi ve manevi çıkarlarını korumak amacıyla velayet sorumluluklarıyla ilgili hukuk sistemlerinde iyileştirme yapmanın mümkün olduğunu düşünerek,

Üye Devletlerin hükümetlerine, bu Tavsiye Kararın ekinde bulunan velayet sorumluluklarıyla ilgili ilkelere uyma konusunda gerektiğinde mevzuatlarını uyarlama tavsiyesinde bulunur.

Tavsiye Karar No. R (84) 4 Eki

İlke 1

Bu Tavsiye Karar kapsamında :

- Velayet sorumluluğu, özellikle çocukla kişisel ilişki sürdürme ve çocuğun eğitimini, geçimini, yasal temsilini ve malının yönetimini sağlama yoluyla çocukla ilgilenerek çocuğun maddi ve manevi refahını sağlamayı amaçlayan bir dizi görev ve yetkiden oluşur;
- "Baba", "anne", "ebeveyn" terimleri çocukla yasal soy bağı olan kişileri ifade eder.

İlke 2

Velayet sorumluluğunun atfedilmesi veya bu sorumluluğun yerine getirilmesi ile ilgili yetkili makamın vereceği kararlar öncelikle çocuğun çıkarları üzerine temellendirilmelidir. Bununla birlikte, ebeveynler arasındaki eşitlik de gözetilmeli ve özellikle cinsiyet, ırk, ten rengi, dil, din, siyasi veya diğer görüşler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlıkla ilişkilendirilme, mal, doğum veya diğer durumlar temelinde ayrımcılık yapılmamalıdır.

1. Bu Tavsiye Karar kabul edildiğinde ve Bakan Yardımcıları toplantısı Usul Kuralları Madde 11a.2.e'nin uygulanması kapsamında,
— Danimarka, Lihtenştayn, Norveç ve Birleşik Krallık temsilcileri hükümetlerinin bu Tavsiye Kararın ekinde yer alan İlke 9'un ilk paragrafına uyup uymama hakkını saklı tutmuştur;
— Hollanda Temsilcisi, Hükümetinin bu Tavsiye Kararın ekinde yer alan İlke 11' e uyup uymama kararını saklı tutmuştur.

İlke 3

Yetkili makamın, velayet sorumluluğunun atfedilmesi veya yerine getirilmesi ile ilgili çocukların temel çıkarlarını da etkileyen bir karar vermesi gerektiğinde, çocukların kararla ilgili erginlik derecesi müsaade ediyorsa çocuklara danışılmalıdır.

İlke 4

Velayet sorumluluğu bulunan kişilerin bu sorumlulukları çocuğun temel çıkarlarını zedeleyecek şekilde yerine getirmesi durumunda, yetkili makam başvuru üzerine veya re'sen uygun tedbirleri almalıdır.

İlke 5

Evlilikte doğan çocuğun ebeveyn sorumluluğu her iki ebeveyn tarafından paylaşılmalıdır.

İlke 6

Evlilik birliğinin dağılması veya ebeveynlerin ayrılması durumunda, müdahale etmesi beklenen yetkili makam velayet sorumluluğunun yerine getirilmesine hükmetmelidir. Yetkili makam bu doğrultuda örneğin sorumlulukların ebeveynler arasında paylaşılması veya ebeveynlerin rızası ile sorumlulukların müştereken yerine getirilmesi yoluyla uygun tedbirleri almalıdır. Yetkili makam bu kararı alırken ebeveynler arasında yapılan anlaşmaları söz konusu anlaşmalar çocukların çıkarına ters olmadığı takdirde dikkate almalıdır.

İlke 7

1. Çocuğun evlilik dışı doğması ve ebeveynlerden yalnızca biriyle soy bağı kurulması durumunda, velayet sorumluluğu bahsi geçen ebeveyne ait olmalıdır.
2. Çocuğun evlilik dışı doğması ve her iki ebeveynle de soy bağı kurulması durumunda, iç hukuka göre velayet sorumluluğu aşağıdaki kişiler tarafından yerine getirilir:
 - a. İlke 8'in hükümlerine tabi olarak:
 - i. Yalnızca anne tarafından ;
 - ii. Yetkili makam tarafından bir karar verildiğinde veya ebeveynler arasında bir anlaşmaya varıldığında yalnızca baba tarafından;
 - iii. Yetkili makam tarafından verilen karar doğrultusunda ebeveynler arasındaki paylaşımına göre;
 - iv. Ebeveynler birlikte yaşıyorsa ya da bir anlaşmaya vardılarsa, ebeveynler tarafından birlikte.

İlke 8

v. Her durumda her iki ebeveyn de çocuğun geçimini sağlama yükümlülüğü altında olmalıdır. Çocuk ile birlikte yaşamayan ebeveyn, kurulacak ilişkiler çocuğun çıkarlarını ciddi ölçüde zedelemeyecekse, en azından çocukla kişisel ilişki sürdürme imkanına sahip olmalıdır.

İlke 9

1. Velayet sorumluluğunun her iki ebeveyn tarafından birlikte yerine getirildiği ve ebeveynlerden birinin hayatını kaybettiği durumda, sorumluluklar hayatta kalan ebeveyne geçer.
2. Velayetle sorumluluğunun bir kısmını tek başına yerine getiren ebeveynin hayatını kaybetmesi halinde, çocuğun çıkarları başka tedbirlerin alınmasını gerekli kılmadığı sürece söz konusu sorumluluklar hayatta kalan ebeveyn tarafından yerine getirilmelidir.
3. Ebeveynlerden hiçbiri hayatta değilse, yetkili makam velayet sorumluluğunun atfedilmesiyle ilgili bir karar vermelidir. Ulusal mevzuata göre bu sorumluluklar çocuğun çıkarları başka tedbirleri gerektirmiyorsa, ailenin bir ferdine veya en son hayatını kaybeden ebeveyn tarafından belirlenen kişiye verilir.

İlke 10

1. Ebeveyn sorumluluğunun her iki ebeveyn tarafından birlikte yerine getirildiği durumda, çocuğun çıkarlarını etkileyen herhangi bir karar ebeveynlerin mutabakatı ile alınmalıdır.
2. Anlaşmazlığın olduğu ve konunun ebeveynler tarafından yetkili makama taşındığı durumda, yetkili makam çocuğun çıkarlarının gerektirdiği ölçüde ebeveynleri uzlaştırmaya çalışmalı ve bu girişim başarısız olursa, uygun karar vermelidir.
3. Üçüncü taraflarla ilgili olarak, iç hukuka göre söz konusu çıkarların önemi göz önünde bulundurularak açık bir mutabakatın gerekli olmadığı durumlarda her iki ebeveynin konuyla ilgili mutabık olduğu varsayılmalıdır.

İlke 11

Ebeveynlerden her biri kendisine tevdi edilmeyen sorumlulukların yerine getirilmesi konusunda istediği ölçüde ve her halükarda çocuğun temel çıkarları etkilendiğinde

bilgilendirilmelidir.

1 20 286

— 2 —